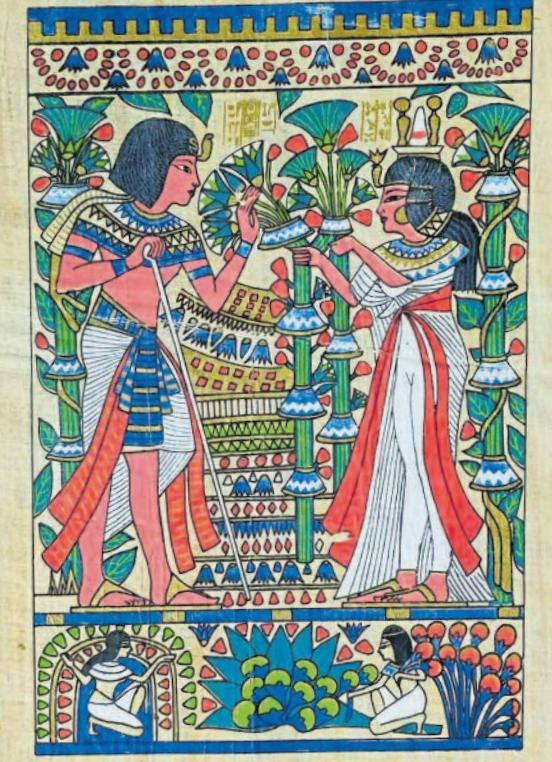

ತೆಂಗಿನ ಗರಿಯ ರಥ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಲ್ಲಿನ ರಥ, ಚಿನ್ನದ ರಥ ಹಾಗೂ ಬೆಳ್ಳಿಯ ರಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಯ ರಥವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಉತ್ತರ ಕನಾಕರ್ಚಕದ ಬಾದಾಮಿ ತಾಳೂಕನಲ್ಲಿರುವ ಮಂಗಳಗುಡ್ಡ ಎಂಬ ಪಟ್ಟ ಹಜ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಇದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆಯಾದ ಮಂಗಳ ದೇವಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬ ಈ ರಥವ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೂಮೈ ಉರಿನ ಜನರು ಮಂಗಳ ದೇವಿಯ ಜಾತ್ಯೇಯನ್ನು ಆಕರಿಸಿ ರಥೋತ್ಸವ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಾತ್ಯೇಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಪಾಲೇಭ್ರಾತ್ಮರೆ.

—ಸಂಜ್ಞಾ ಭಟ್ಕೆ, ಶಿರಸಿ

ಪ್ರಾಚಿರಸ್ ಮೇಲೆ ಈಚೆಪ್ಪು ಚಿತ್ರಕಲೆ

‘ಪ್ರಾಚಿರಸ್’, ಈಚೆಪ್ಪು ದೇಶದ ಸ್ವೇಳ ನದಿಯ ದಡರಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯುವ ಒಂದು ಹೂವಿನ ಗಿಡ. ಈ ಗಿಡದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾದ ದಪ್ಪ ಹಾಳೆಯನ್ನು ‘ಪ್ರಾಚಿರಸ್’ ಅಂತಲೇ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುದ್ರಣ ಕಾಗದ ಅವಿಷ್ವಾರೋಳ್ಖವ ಮುನ್ನ ಇದೆ ಹಾಳೆಯು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವರ್ಣಾಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರಕು ಸಾಗಾನಿಕೆ ಹಡಗೊಂದರಲ್ಲಿ ಈಚೆಪ್ಪುನ ಮಹಮ್ಮದ್ ಹಸನ್ ಎಂಬುವವರು ಪರಿಚಯವಾದರು. ನಮ್ಮ ಪರಿಚಯಿದ ನೆನಿಂಬಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಚಿರಸ್ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾದ ಈಚೆಪ್ಪು ವರ್ಣಾಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಹಸನ್‌ಕುರಗಳೊಂದಿಗೆ ನನಗೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಇದು 12 ಇಂಚು ಅಗಲ ಮತ್ತು 17 ಇಂಚು ಉದ್ದದ ಪ್ರಾಚಿರಸ್ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾದ ಏಂಟೇಜ್ ವರ್ಣಾಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ.

ರಾಜೇ ಅಂಕೇಸೆನಾಮುನ್ (ANKHESENAMUN), ರಾಜು ಟುಟಂಕಾಮನ್‌ಗೆ (TUTANKHAMUN) ಕಮಲಹಾಗಳ ಗೊಂಜಲನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜು ಟುಟಂಕಾಮನ್‌ನ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಡವೆ ಪಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೂ ಈ ದೃಶ್ಯವಿದೆಯಂತೆ.

—ಚ. ನಾಗೇಂದ್ರ ಕಾವೂರು, ಸಂಘಾರು

ಹಕ್ಕಿಗಳ ತಂಡಿ ಗೂಡು

ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹುಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಗೂಡು ಕಟ್ಟಲು ಅವು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಹುಲ್ಲು, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕಡ್ಡಿಗಳಿಲ್ಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಾಯಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಯು ಬೆಲೆ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗಿಳಿ ಭಿನ್ನ. ಮನಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ 40–50 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ತೆಂಗಿನ ಮರವೊಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅವು ಮುದ್ದು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಒಂದು ದಿನ ಗಾಳಿಯ ರಭಸಕ್ಕೆ ದೊಪ್ಪನೆ ಮರದ ಮೇಲಿಂದ ಏನೋ ಬಿತ್ತು. ಕೂಡಲೇ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ ನನಗೆ ಆಳ್ಳಿಯುವಾಯಿತು. ಆ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿಣಿದ ತಂಡಿಗಳಿಂದ ನಿಮಾರಣಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇಂದ್ರಾವ ಹಕ್ಕಿಯ ಗೂಡು ಎಂದು ಹುಬ್ಬೇರಿಸಿದ್ದೂ ಆಯ್ದು. ಆ ಗೂಡಿನ ಮೇಲ್ಮೈದರ ಮಾತ್ರ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾದ ತೆಂಗಿನ ನಾರಿನಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಕೆಳಭಾಗವು ಕಟ್ಟಿಣಿದ ತಂಡಿಗಳಿಂದ ನಿಮಾರಣಗೊಂಡಿತ್ತು. ತಂಡಿಗಳ ತೂಕ ಸುಮಾರು ಕಾಲು ಕೆ.ಜಿ.ಯಂಸ್‌ತ್ತು.

—ಜಯಪ್ರಕಾಶ ತಲವಾಟ, ಸಾಗರ